

SÄKERHETS DATABLAD FABRIKSBETONG FÄRSK BETONGMASSA

1. NAMNET PÅ ÄMNET/BEREDNINGEN OCH FÖRETAGET

- 1.1 **Produktbeteckning** Fabriksbetong
Färsk betongmassa
- 1.2 **Användningsområde** Färdigblandad betong för gjutning av betongkonstruktioner.
- 1.3 **Tillverkare/Leverantören** Swerock AB
Box 1281
262 24 Ängelholm
Sverige

Tel: +46 (0)431- 44 96 30
- 1.4 **Information** Staffan Carlström
E-post: staffan.carlstrom@swerock.se
Telefon: +46 (0)8-444 36 00
Fax: +46 (0)8-754 00 35

Vid nödsituation: Ring 112, begär Giftinformation

2. FARLIGA EGENSKAPER

- 2.1 **Klassificering av ämnet eller blandningen**
Produktdefinition Blandning

Klassificering enligt förordningen (EG) nr 1272/2008 (CLP)
Eye Dam. 1 H318
Skin Irrit. 2 H315
För fulltext av faroangivelser, se avsnitt 16.

2.2 **Märkningsuppgifter**

Faropiktogram

Signalord

Fara

Faroangivelser

Orsakar allvarlig ögonskada
Irriterar huden

Skyddsangivelser

Förvaras oåtkomligt för barn.

Använd lämpliga skyddskläder, skyddshandskar samt skyddsglasögon eller ansiktsskydd.

Vid hudkontakt

Tvätta med mycket tvål och vatten

Vid kontakt med ögon

Skölj försiktigt med vatten i flera minuter.

Eventuella kontaktlinser ska om möjligt tas bort. Fortsätt sedan sköljningen.

P310 Kontakta genast en giftinformationscentral eller motsvarande.

Riskbestämmande komponenter för etikettering: Portlandcement

2.3 Andra faror

Det ingående cementet är kromatreducerat. Personer med utvecklad överkänslighet för krom bör dock undvika all hudkontakt med färsk betong.

3. SAMMANSÄTTNING/INFORMATION OM BESTÅNDSDELAR

3.2 Blandningar

Farliga ingredienser

Komponent	Identifiering	Klassificering	Innehåll
Portlandcement*	CAS-nr: 65997-15-1 EG-nr: 266-043-4	Eye Dam. 1; H318 Skin Irrit. 2; H315 STOT SE3; H335	10 – 20%

Beskrivning: Fabriksblandad betong

Övriga ingredienser

Mineralbaserat konstruktionsmaterial. Innehåller vatten och tillsatsmedel

Övrig information

Om tillsatsmedel tillsätts på byggarbetsplatsen ska säkerhetsdatablad för dessa finnas.

*Portlandcement innehåller maximalt 0,0002 % lösligt krom VI av cementets torra vikt. För fullständig text för H-angivelser, se avsnitt 16.

4. ÅTGÄRDER VID FÖRSTA HJÄLPEN

4.1 Beskrivning av åtgärder vid första hjälpen

Generellt Nödtelefon, se avsnitt 1.4

Inandning Ej relevant

Hudkontakt Nedstänkta kläder ska omedelbart avlägsnas.

Flytta den skadade omedelbart från riskområdet. Om patienten mår illa ska läkare omedelbart uppsökas och detta säkerhetsdatablad visas upp.

Tvätta omedelbart med vatten och tvål, spola därefter noggrant.

Om hudirritation kvarstår, kontakta läkare.

Ögonkontakt	Spola med ögonspolvätska eller mycket vatten i minst 30 min med öppna ögon. Spolvätskan ska vara tempererad (20 – 30°C). Eventuella kontaktlinser ska om möjligt tas bort. Fortsätt sedan sköljningen. Uppsök läkare, fortsätt spola under transporten.
Förtäring	Skölj ur munnen ordentligt med vatten. Drick ett par glas vatten eller mjölk. Framkalla inte kräkning. Uppsök läkare och visa upp detta säkerhetsdatablad.

4.2 De viktigaste symptomen, akuta och fördröjda

Akut symptom	Produkten irriterar huden och kan orsaka klåda, sveda och rodnad. Stänk i ögon ger stark smärta och orsakar allvarlig ögonskada.
--------------	---

4.3 Information om behov av omedelbar läkarvård och specialbehandling

Se avsnitt 4.1

5. BRANDBEKÄMPNINGÅTGÄRDER

5.1 Släckmedel

Lämpliga släckningsmedel	Produkten är inte brännbar. Anpassa brandbekämpningsåtgärderna till omgivningen.
--------------------------	---

5.2 Särskilda faror som ämnet eller blandningen kan medföra

Produkten är inte brännbar och inte klassificerad som brandfarlig. Bildar inga farliga förbränningsprodukter.

5.3 Råd till brandbekämpningspersonal

Särskild skyddsutrustning	Använd tryckluftsmask när produkten är utsatt för brand. Vid evakuering används godkänd skyddsmask. Se även avsnitt 8.
---------------------------	--

6. ÅTGÄRDER VID OAVSIKTLIGA UTSLÄPP

6.1 Personliga skyddsåtgärder, skyddsutrustning och åtgärder vid nödsituationer

Använd skyddsutrustning som anges i avsnitt 8.

6.2 Miljöskyddsåtgärder

Hindra produkten från att tränga ner i avloppsnätet eller vattendrag.

6.3 Metoder och material för inneslutning och sanering

Städa upp mekaniskt. Samlas i behållare och hanteras som avfall enligt avsnitt 13.

6.4 Hänvisning till andra avsnitt

Se även avsnitt 8 och 13.

7. HANTERING OCH LAGRING

7.1 Försiktighetsmått för säker hantering

Arbete ska planeras så att direkt kontakt med produkten undviks. Skyddsutrustning framgår av avsnitt 8.

Generella yrkeshygieniska råd Undvik att äta, dricka eller röka under arbetet.
Tvätta händerna efter varje arbetspass och före måltid, rökning eller toalettbesök.
Tvätta nedsmutsade eller nedstänkta kläder innan användning.

7.2 Förhållanden för säker lagring, inklusive eventuell oförenlighet

Lagring Produkten kan inte lagras
Övrig information Förvaras oåtkomligt för barn.

7.3 Särskild slutanvändning

Speciella användningsområden Se avsnitt 1.2

8. BEGRÄNSNING AV EXPONERINGEN/PERSONLIGT SKYDD

8.1 Kontrollparametrar

Övrig information om gränsvärden Hygieniska gränsvärden finns för ingående ämnen men eftersom produkten inte är dammande bedöms de inte som relevanta.

8.2 Exponeringskontroll

Begränsning av exponeringen på arbetsplatsen Välj arbetsmetod så att hudkontakt minimeras. Personlig skyddsutrustning ska vara CE märkt och bör väljas i samråd med leverantör av sådan utrustning.

Andningsskydd Normalt inte nödvändigt vid hantering av färsk betong. Använd andningsskydd med partikelfilter P3 vid slipning eller borring i härdad produkt.

Handskydd Använd handskar av resistent material, tex nitrilgummi, neopren eller PVC. Kontrollera att skyddshandskarna är felfria innan du använder dem.

Referens till relevant standard

SS-EN 374 (Skyddshandskar mot kemikalier och mikroorganismer),
SS-EN 420 (Skyddshandskar – Allmänna krav och provningsmetoder)

Genomträngningstid: > 8 timmar

Andra handskar kan rekommenderas av handskleverantören.

Ögon och ansiktsskydd Tättslutande skyddsglasögon eller ansiktsskydd (enligt EN 166)

Kroppsskydd Använd lämpliga skyddskläder som skydd mot eventuell hudkontakt. Använd stövlar, med byxor sittande utanpå stövlarna.

Övrig information Möjlighet till ögonspolning ska finnas på arbetsplatsen. Nöddusch bör finnas på arbetsplatsen.

9. FYSIKALISKA OCH KEMISKA EGENSKAPER

9.1 Information om grundläggande fysikaliska och kemiska egenskaper

Form	Lättflytande till trögflytande eller jordfuktig massa.
Färg	Grå. Kan även vara pigmenterad.
Lukt	Svag, karakteristisk
Luktröskel	Ej bestämd
pH-värde vid 20°C	ca 12
Smältpunkt/smältområde	ca 0°C
Kokpunkt/kokområde	ca 100°C
Flampunkt	Ej brännbart
Förångningshastighet	Ej bestämd
Antändlighet	Ej relevant, se flampunkt
Explosionsgränser	Ej bestämd
Ångtryck	Ej relevant
Ångtäthet	Ej relevant
Densitet	ca 2400kg/m ³
Bulktäthet	Ej bestämd
Löslig i / blandbarhet med vatten	Fullständigt blandbar
Fördelningskoefficient (n-octanol/vatten) log Pow	Ej bestämd
Självantändlighet	Ej relevant
Sönderdelningstemperatur	Sönderdelas ej
Viskositet	Varierar
Explosiva egenskaper	Ej explosiv
Oxiderande egenskaper	Ej oxiderande

9.2 Annan information

Andra fysikaliska och kemiska egenskaper

Ingen ytterligare information tillgänglig.

10. STABILITET OCH REAKTIVITET

10.1 Reaktivitet

Ingen fara för reaktivitet

10.2 Kemisk stabilitet

Stabil under normala temperaturförhållanden och rekommenderad användning.

10.3 Risken för farliga reaktioner

Inga kända farliga reaktioner.

10.4 Förhållanden som ska undvikas

Inga kända.

10.5 Oförenliga material

Ingen ytterligare relevant information finns till förfogande.

10.6 Farliga nedbrytningsprodukter

Inga farliga nedbrytningsprodukter.

11. TOXIKOLOGISK INFORMATION

11.1 Produktinformation: Risksammanfattning

Produktens toxikologiska effekter relaterar till det ingående portlandcementets toxikologiska data. Färdighärdad produkt anses inte medföra någon hälsorisk.

Bedömd akut toxicitet för blandning

Bedömning av akut toxicitet Produkten har ingen känd akut toxicitet.

Potentiella akuta effekter

Inandning	Ej relevant
Hudkontakt	Irriterar huden. Avfettar huden. Kan orsaka sprickor och eksem.
Ögonkontakt	Risk för allvarlig ögonskada
Förtäring	Ej sannolik på grund av produktens form. Produkten verkar irriterande på slemhinnor och kan eventuellt ge magsmärtor vid förtäring.
Irritation	Irriterar huden
Etsande	Ger allvarliga ögonskador
Aspiration	Kriterierna för klassificering kan baseras på föreliggande data ej anses vara uppfyllda.
Sensibilisering	Cement är kromreducerat, varför risken för att kromallergi ska förvärfas vid kontakt med färsk betong är reducerad. Personer med kromallergi bör dock undvika att beröra färsk betong med oskyddad hud.

Fördröjd/repetitiva

Hudkontakt	Långvarig eller upprepande exponering kan orsaka irritation/sveda och sårskador.
Allergi	Allergiframkallande egenskaper är ej kända. Det ingående cementet är kromatreducerat för att förhindra allergier.
Specifik organotoxicitet vid enstaka exponering	Baserat på föreliggande data kan kriterierna för klassificering ej anses vara uppfyllda.
Specifik organotoxicitet vid upprepad exponering	Baserat på föreliggande data kan kriterierna för klassificering ej anses vara uppfyllda.

Cancerframkallande, mutagena och reproduktionstoxiska

Cancer	Baserat på föreliggande data kan kriterierna för klassificering ej anses vara uppfyllda.
Mutagenicitet	Baserat på föreliggande data kan kriterierna för klassificering ej anses vara uppfyllda.
Reproduktionstoxicitet	Baserat på föreliggande data kan kriterierna för klassificering ej anses vara uppfyllda.

Information om toxikologiska effekter hos den ingående komponenten Portlandcement

Faroklass	Kat	Effekt	Referens
Akut toxicitet - dermal	-	Korttidstest, kanin, 24 timmar kontakt 2,000 mg/kg kroppsvikt – ingen dödlighet. Kriterierna för klassificering kan på grundval av tillgängliga data inte anses vara uppfyllda.	(2)
Akut toxicitet - inhalation	-	Ingen akut toxicitet vid inandning observerats. Kriterierna för klassificering kan på grundval av tillgängliga data inte anses vara uppfyllda.	(9)
Akut toxicitet - oral	-	Inga tecken på oral toxicitet från studier med cementugnsstoff. Kriterierna för klassificering kan på grundval av tillgängliga data inte anses vara uppfyllda.	Litteraturstudie
Frätande / irriterande	2	Cement som kommer i kontakt med våt hud kan orsaka förtjockningar, sprickor och fissurer långvarig kontakt kan i kombination med nötning orsaka allvarliga frätskador.	(2) Mänsklig erfarenhet
Allvarlig ögonskada / ögonirritation	1	Portlandcement gav en blandad bild av ögoneffekter och det beräknade irritationsindexet var 128. Vanlig cement innehåller varierande mängder portlandcement, flygaska, masugnsslagg, gips, naturlig puzzolanaska, bränt skiffer, kiseldioxidamm och kalksten. Direktkontakt med cement kan orsaka skada på hornhinnan genom mekanisk nötning, omedelbar eller förhöjd irritation eller inflammation. Direktkontakt med större mängder torrt cement eller stänk av vått cement kan leda till allt från irritation (t.ex. konjunktivit eller blefarit) till kemiska frätskador och blindhet.	(10), (11)
Hud-sensibilisering	1B	Visa kan utveckla eksem vid exponering för damm av våt cement, antingen på grund av det höga pH-värdet, som orsakar irriterativ kontaktdermatit efter långvarig kontakt, eller genom en immunologisk reaktion mot lösligt krom VI, som utlöser allergisk kontaktdermatit. Responserna kan komma i många olika former, från lindriga utslag till svår dermatit, och är en kombination av de två ovan nämnda mekanismerna. Om cementen innehåller lösligt reduktionsmedel med krom VI och så länge den nämnda perioden av effektiv kromreduktion inte överskrids, förväntas ingen sensibiliseringseffekt [Referens (3)]	(3), (4), (17)
Luftvägs-sensibilisering	-	Det finns ingen indikation på sensibilisering av luftvägarna. Kriterierna för klassificering kan på grundval av tillgängliga data inte anses vara uppfyllda.	(1)
Mutagenitet i könseller	-	Ingen indikation Kriterierna för klassificering kan på grundval av tillgängliga data inte anses vara uppfyllda.	(12), (13)
Carcinogenicitet	-	Inget samband har fastställts mellan Portlandcementsexponering och cancer. Den epidemiologiska litteraturen stödjer inte utnämningen av Portlandcement som misstänkt cancerframkallande för människor. Portlandcement klassificeras inte som cancerframkallande för människor (Enligt ACGIH A4. Substanser som orsakar oro på grund av cancerframkallande effekter hos människor men som inte slutgiltigt kan bedömas på grund av brist på data. In vitro eller djurstudier ger inga indikationer på cancerframkallande effekter som är tillräckliga för att klassificera ämnet.). Kriterierna för klassificering kan på grundval av tillgängliga data inte anses vara uppfyllda.	(1) (14)
Reproduktions-toxicitet	-	Kriterierna för klassificering kan på grundval av tillgängliga data inte anses vara uppfyllda.	Inga bevis från mänsklig erfarenhet
STOT – enstaka exponering	3	Cementdamm kan irritera hals och andningsvägar. Hosta, nysningar och andfäddhet kan uppträda efter exponering över de yrkeshygieniska gränsvärdena. Generellt visar mönstret för data tydligt att yrkesmässig exponering för cementdamm har lett till bristande andningsfunktion. De rön som finns tillgängliga i dagsläget räcker dock inte för att med säkerhet fastställa dos-responsförhållandet för dessa effekter.	(1)
STOT – upprepad exponering	-	Det finns en indikation på KOL. Effekterna är akuta och beror på hög exponering. Inga kroniska effekter har observerats vid låga koncentrationer. Kriterierna för klassificering kan på grundval av tillgängliga data inte anses vara uppfyllda.	(15)
Fara vid aspiration	-	Ej tillämpligt eftersom cement inte används som aerosol.	

Denna information har hämtats ur säkerhetsdatabladet för cement från CEMENTA, utfärdat 2015-05-23. Referenser i tabell.

- (1) *Portland Cement Dust – Hazard assessment document EH75/7, UK Health and Safety Executive, 2006. Available from: <http://www.hse.gov.uk/pubns/web/portlandcement.pdf>.*
- (2) *Observations on the effects of skin irritation caused by cement, Kietzman et al, Dermatosen, 47, 5, 184-189 (1999).*
- (3) *European Commission's Scientific Committee on Toxicology, Ecotoxicology and the Environment (SCTEE) opinion of the risk to health from Cr (VI) in cement (European Commission, 2002). http://ec.europa.eu/health/archive/ph_risk/committees/sct/documents/out158_en.pdf.*
- (4) *Epidemiological assessment of the occurrence of allergic dermatitis in workers in the construction industry related to the content of Cr (VI) in cement, NIOH, page 11, 2003.*
- (9) *TNO report V8801/02, An acute (4-hour) inhalation toxicity study with Portland Cement Clinker CLP/GHS 03-2010-fine in rats, August 2010.*
- (10) *TNO report V8815/09, Evaluation of eye irritation potential of cement clinker G in vitro using the isolated chicken eye test, April 2010.*
- (11) *TNO report V8815/10, Evaluation of eye irritation potential of cement clinker W in vitro using the isolated chicken eye test, April 2010.*
- (12) *Investigation of the cytotoxic and proinflammatory effects of cement dusts in rat alveolar macrophages, Van Berlo et al, Chem. Res. Toxicol., 2009 Sept; 22(9):1548-58.*
- (13) *Cytotoxicity and genotoxicity of cement dust in A549 human epithelial lung cells in vitro; Gminski et al, Abstract DGPT conference Mainz, 2008.*
- (14) *Comments on a recommendation from the American Conference of governmental industrial Hygienists to change the threshold limit value for Portland cement, Patrick A. Hessel and John F. Gamble EpiLung Consulting, June 2008.*
- (15) *Prospective monitoring of exposure and lung function among cement workers, Interim report of the study after the data collection of Phase I-II 2006-2010, Hilde Notø, Helge Kjuus, Marit Skogstad and Karl-Christian Nordby, National Institute of Occupational Health, Oslo, Norway, march 2010.*
- (17) *Occurrence of allergic contact dermatitis caused by chromium in cement. A review of epidemiological investigations, Kåre Lenvik, Helge Kjuus, NIOH, Oslo, December 2011.*

12. EKOLOGISK INFORMATION

12.1 Toxicitet

Produkten är ej klassad som miljöfarlig.

12.2 Persistens och nedbrytbarhet

Produkten (färsk betong) bildar efter några timmar en fast olöslig reaktionsprodukt som enligt tillgängliga uppgifter inte är nedbrytbar.

12.3 Bioackumuleringsförmåga

Produkten förväntas inte bioackumuleras.

12.4 Rörligheten i jord

Blandbart med vatten. Sjunker i vatten.

12.5 Resultat av PBT- och vPvB-bedömningen

Ämnen i blandningen uppfyller inte de PBT/vPvB-kriterier som ställts i REACH, bilaga XIII

12.6 Andra skadliga effekter

Utsläpp till vatten kan ge lokalt högt pH och skada vattenmiljön.

13. AVFALLSHANTERING

13.1 Avfallsbehandlingsmetod

Icke härdade produktrester klassificeras som farligt avfall men härdade produktrester hanteras som byggavfall. För avfallsbehandling ska en lämplig avfallskod användas (se Avfallsförordningen SFS 2011:927). Det är avfallsinnehavarens skyldighet att välja en lämplig avfallskod kopplad till industrisektor och process.

Förslag på avfallskoder enligt Avfallsförordningen 2011:927

Icke härdad produkt: 20 01 15* – Basiskt avfall

Härdad produkt: 10 13 14 – Betongavfall och betongslam

17 01 01 – Betong

17 09 04 – Annat blandat bygg- och rivningsavfall

14. TRANSPORTINFORMATION

14.1 UN-nummer ADR, ADN, IMDG, IATA

Ej farligt gods.

14.2 Officiell transportbenämning ADR, ADN, IMDG, IATA

Ej relevant

14.3 Faroklass för transport ADR, ADN, IMDG, IATA

Ej relevant

14.4 Förpackningsgrupp

Ej relevant

14.5 Miljöfaror

Ej relevant

14.6 Särskilda försiktighetsåtgärder

Ej relevant

14.7 Bulktransport med hänsyn till tillägg i MARPOL 73/78 och IBC-regelverket

Ej relevant

14.8 Transport, ytterligare uppgifter

Ej relevant

15. GÄLLANDE FÖRESKRIFTER

Föreskrifter/lagstiftning om ämnet eller blandningen när det gäller säkerhet, hälsa och miljö

15.1 Gällande föreskrifter

- REACH förordningen (EG) nr 1907/2006
- CLP förordningen (EG) nr 1272/2008
- Avfallsförordningen – SFS 2011:927
- Kemiska arbetsmiljörisker – AFS 2011:19
- Kvarts - stendamm i arbetsmiljön – AFS 2015:2

15.2 Kemikaliesäkerhetsbedömning

Bedömning ej genomförd

16. ANNAN INFORMATION

Uppgifterna är baserade på våra aktuella kunskaper. De representerar emellertid ingen som helst garanti beträffande produkttegenskaper och utgör ingen grund för ett avtalat rättsförhållande. Informationen i detta dokument ska göras tillgängligt för alla som hanterar produkten.

Lista över relevanta fraser

H315	Irriterar huden
H318	Orsakar allvarliga ögonskador
H335	Kan orsaka irritation i luftvägarna

Ändrade avsnitt från föregående utgåva

13	Avfallshantering
----	------------------